

Handläggare
Ylva Opard

Datum
2013-10-23

Diarienummer
ALN-2012-0232.10

Äldrenämnden

Åtgärder för hållbar ekonomi

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att godkänna de åtgärder som föreslagits, bilaga 1

att ge kontoret i uppdrag att utreda konsekvenser av att införa avgifter på Ledsagning och Hjälpmedel samt att ta fram förslag på avgiftsmodell.

Ärendet

Uppsala kommun har en stark utveckling mätt både i form av ökad befolkning och i form av växande arbetsmarknad. Samtidigt finns en trend där kostnaderna för produktion av de välfärdstjänster som kommunen svarar för växer snabbare än de intäkter som ska möta kostnaderna. Särskilt påtagligt blir detta när skatteintäkterna under några år växer i en lägre takt än vad de genomsnittligt gjort under 2000-talet. Denna utveckling har pressat marginalerna i kommunens ekonomi under de senaste åren.

För att bryta den utveckling som finns avseende kostnadsökningar och den kostnadsnivå de medfört har en gemensam beredning mellan kommunledningskontoret och tre av uppdragskontoren (HVK, UAK samt KSU) genomförts. Beredningen syftar till att tillvarata den potential till effektivisering och resultatförbättring som identifierats hos nämnderna. Resultatet av denna beredning återges i detta ärende.

Utöver åtgärderna i detta ärende pågår en genomlysning av verksamheten inom Vård och Bildning som syftar till att anpassa styrelsens organisation till de förutsättningar som ingår i beslutet om IVE 2014-2017.

Föredragning

De uppföljningar som gjorts under året indikerar att det samlade resultatet för Uppsala kommun blir lägre än vad som beslutad IVE anger. För att möta detta har en genomlysning

gjorts av verksamheterna med fokus på de nämnder som prognostiserat underskott. Även övriga nämnders verksamheter har i detta sammanhang översiktligt analyserats. En fördjupad analys kommer att göras i samband med kommande IVE-process.

Beredningen har skett gemensamt mellan uppdragskontoren och kommunledningskontoret. Alla åtgärder har belysts och prövats i ett sammanhang Detta för att skapa förutsättningar för ett allsidigt förslag baserat på ett gemensamt ansvarstagande.

De kontor och verksamheter som inte relateras i detta ärende (KLK, KTK/USA, MIK, ÖFK samt BRF) förutsätts långsiktigt medverka till en förstärkning av det ekonomiska resultatet för Uppsala kommun. Detta kommer att vara en del av den verksamhetsplanering som görs för 2015-2018. När det gäller de två kontor som verkar i gemensam nämnd (ÖFK och BRF) måste detta ske i dialog med övriga kommuner som ingår i nämnden.

För var och en av de nämnder som nu berörs finns en översiktlig presentation av de åtgärder som föreslås. Åtgärderna är både av den art att de ska dämpa kostnadsutvecklingen och att de förstärker intäkterna långsiktigt. Förslaget omfattar totalt åtgärder som genomförda ska förstärka det ekonomiska resultatet med 199 mnkr på årsbasis. Fullt genomslag förväntas åtgärderna få from år 2017 men redan för 2014 bedöms effekten kunna bli 147 mnkr.

Åtgärderna kan översiktligt delas in i fyra grupper:

1. Effektivisering av de processer som finns hos uppdragskontoren
2. Förändring av verksamhetens omfattning och innehåll
3. Justering av ersättningsnivån till utförare
4. Höjning av taxor och avgifter

Förslaget omfattar för äldrenämnden åtgärder som genomförda ska förstärka det ekonomiska resultatet med 22 mnkr på årsbasis. Fullt genomslag förväntas åtgärderna få from år 2017 men redan för 2014 bedöms effekten kunna bli 2,5 mnkr.

Ekonomiska effekter

De åtgärder som återges i detta ärende kan för äldrenämnden ge en resultatförbättring för 2013 på 1 mnkr. Dessa siffror förutsätter att åtgärderna beslutas under oktober månad och att förberedelse för genomförande sker redan före det.

Inga-Lill Björklund
Direktör

Äldrenämnden

Kontor	IVEKlartext	Nämnd	Åtgärd (beskrivning)	2013	2014	2015	2016	2017	Påverkan på måluppfyllelse, kvalitet, leverantör/kund etc.
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Ändrad verksamhet E-tjänster som en del i vården framförallt hemtjänst	0,00	0,00	5,00	15,00		
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Ändrad verksamhet Säkerställ 1 samordnare för brukare/klienter med multipla behov från fler nämnder	0,00	0,00	0,50	0,50		
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Kvalitetsbristkostnader säkerställ process för återsökning av flyktingbidrag, borde centraliseras för hela kommunen	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	beslut i fas, samarbete UAK migrationsverket
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Kvalitetsbristkostnader säkerställ process och definitioner för framtagande av underlag och redovisning för LSS utjämning, borde centraliseras för hela kommunen	15,00	20,00	20,00	20,00	20,00	Ingen påverkan på nämndernas budget men kommunens
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Kvalitetsbristkostnader Införa verksamhetsledningssystemet Hypergene	0,00	0,00	0,5	1,00		Underlättar vi verksamhetsstyrningen och säkrare beslutsunderlag
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Bench marking av kostnader Arbeta aktivt med jämförelser i Kolada						Jämförelser med andra kommuner ökar förståelsen för vad vi kan göra annorlunda
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Intäktsökningsförslag Införa avgifter Ledsagning SoL och Hjälpmedel	0,50	0,50	0,50	0,50		Troligtvis kommer avgiften innebära att kostnaden för Ledsagning och Hjälpmedel minskar mer än intäktsökningen.
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Kvalitetsbristkostnader Organisationsöversyn	1,00	2,00	2,00	2,00		Säkerställa att organisationen är effektiv
HVK	Vård o Omsorg	ÄLN	Kvalitetsbristkostnader Samordning av kommunens stödfunktioner för att få tydligare styrning, säkerställd kvalitet och lägre kostnader		1,00	1,00	1,00		Ex HR, Ekonomi/Controllerfunktion, Statistik, Kvalitet, IT och Information

Blaga

Handläggare
Ylva OpardDatum
2013-10-23Diarienummer
ALN 2012-0232.10

Äldrenämnden

Förtydligande gällande äldrenämndens åtgärder för hållbar ekonomi

- Ändrad verksamhet** E-tjänster som en del i vården framförallt hemtjänst. Förväntad kostnadsminskning 2016 5 mnkr, 2017 15 mnkr.
Nämnden tog den 28 augusti 2013 beslut om att starta projektet Innovationsprojekt för E-tjänster i ordinärt boende, samt att ansöka om utvecklingsmedel för detta från kommunstyrelsen
- Ändrad verksamhet** Säkerställ 1 samordnare för brukare/klienter med multipla behov från fler nämnder. Förväntad kostnadsminskning 2016 0,5 mnkr, 2017 0,5 mnkr
Ett uppdrag till kontoret/kommunen att säkerställa att kommunen i sitt arbetssätt har brukare/klienters behov i centrum oavsett kommunens interna organisation.
- Kvalitetsbristkostnader** säkerställ process för återsökning av flyktingbidrag, borde centraliseras för hela kommunen. Förväntad kostnadsminskning 2013 1 mnkr, 2014 1 mnkr, 2015 1 mnkr, 2016 2 mnkr, 2017 2 mnkr.
Nämnden har rätt att återsöka från staten för de kostnader som nämnden har för flyktingar. Återsökning kan ske för maximalt de tre första åren eller till dess att de blivit svenska medborgare. I nuvarande process har kontoret konstaterat att vi inte säkerställt att alla kostnader vi har rätt till återsöks. Kontoret för utbildning och arbetsmarknad äger processen och har tillsammans med HVK startat ett projekt för att säkerställa att alla kostnader återsöks.
- Kvalitetsbristkostnader** säkerställ process och definitioner för framtagande av underlag och redovisning för LSS utjämning, borde centraliseras för hela kommunen. Förväntad kostnadsminskning 2013 15 mnkr, 2014 20 mnkr, 2015 20 mnkr, 2016 20 mnkr, 2017 20 mnkr.
Kommunen får i statens utjämningsystem ersättning för att kommunen har relativt många personer med LSS beslut. KLK har konstaterat att kommunens bidrag har minskat trots att kontoret konstaterat att volymerna ökar. Kommunens rapportering av personer med LSS beslut och kommunens kostnader för dessa LSS beslut ligger till grund för beräkningen och behöver samordnas och säkerställas.

5. **Kvalitetsbristkostnader** Införa verksamhetsledningssystemet Hypergene. Förväntad kostnadsminskning 2016 0,5 mnkr, 2017 1 mnkr.
Vård och Bildning har investerat i ett verksamhetsstyrningssystem vars namn är Hypergene. Målet med systemet är att underlätta chefernas arbete genom att samla och strukturera information för verksamhetsstyrning, planering, uppföljning och analys. Att via en portal enkelt göra sin budget & prognos, affärsplan/mål & uppföljning av mål, samt kunna se och analysera ekonomi, personal och verksamhet i ett sammanhållet system. Användaren ska få en ögonblicksbild, men också djup och detaljer
6. **Bench marking av kostnader** Arbeta aktivt med jämförelser i Kolada. Förväntad kostnadspåverkan är inte angiven
Kolada är kommun- och landstingsdatabas med över 3 000 nyckeltal. Kontoret ska implementera ett arbetssätt där kostnader löpande ska analyseras och jämföras med andra jämförbara kommuner. Syftet är att kontoret ska säkerställa bra beslutsunderlag.
7. **Intäktsökningsförslag** Införa avgifter Ledsagning SoL och Hjälpmedel. Förväntad kostnadsminskning 0,5 mnkr per år.
Enligt Socialstyrelsen har 70% av landets kommuner avgiftsbelagt ledsagning enligt SoL. Det finns tre olika taxebestämmelser.
1. Timtaxa baserad på hemtjänstavgiften, ingår därmed i högkostnadsskyddet (57% av kommunerna)
  2. Ett belopp per månad oavsett antal tillfällen och tidslängd, ingår inte i högkostnadsskyddet. (29% av kommunerna)
  3. Ett belopp per tillfälle oavsett tidslängd, ingår i högkostnadsskyddet (14% av kommunerna)
- Gällande avgift för hjälpmedel kan de exempelvis delas in i tre olika kategorier;*
1. Försäljning av enklare hjälpmedel som exempelvis käpp, korg till rollator och förhöjningsdyna. Detta för att förhindra överutnyttjande.
  2. Långvarigt eller kontinuerligt behov; hyra per månad för elrullstol samt hyra per månad för extra manuell rullstol eller rollator (dvs den första manuella rullstolen eller rollatorn är avgiftsfri).
  3. Tillfälligt lån av exempelvis antidecubitussmadress; hyra per månad.
- Avgiften är främst avsedd för att förhindra överutnyttjande samt att säkerställa att hjälpmedel lämnas tillbaka när behov inte finns. Det finns stora variationer hur detta hanteras i olika kommuner och landsting.*
8. **Kvalitetsbristkostnader** Organisationsöversyn. Förväntad kostnadsminskning 2014 1 mnkr, därefter 2 mnkr per år.
En organisationsöversyn är påbörjad med syfte att säkerställa att kontoret är rätt rustat avseende organisation och arbetssätt för att svara upp emot de behov som den

närmaste framtiden innebär

- 9. Kvalitetsbristkostnader** Samordning av kommunens stödfunktioner för att få tydligare styrning, säkerställd kvalitet och lägre kostnader. Förväntad kostnadsminskning 1 mnkr per år från 2015.
Genom en tydligare styrning av stödfunktionerna säkerställa rätt kunskapsnivå och arbetssätt för att stödja verksamheten.

